

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 2 mars 1943 kl. 3 e. m.

Utlåtande angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning.

I enlighet med föreskrift i § 4 av den för bankoutskottet gällande instruktionen har utskottet granskat riksdagsbibliotekets tillstånd och förvaltning. För sådant ändamål har utskottet tagit kännedom om den av styrelsen för riksdagsbiblioteket till utskottet avlämnade, till riksdagen ställda och härmed överlämnade berättelsen över bibliotekets förvaltning under år 1942 ävensom tagit del av de hos styrelsen under nämnda år förda protokollen. Utskottet har därvid icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att styrelsen för riksdagsbiblioteket må tillerkännas ansvarsfrihet för förvaltningen av riksdagsbiblioteket under år 1942.

Stockholm den 2 mars 1943.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 9.

T I L L R I K S D A G E N .

Jämlikt § 5 i Stadgar för riksdagsbiblioteket får styrelsen härmed avgiva berättelse över bibliotekets förvaltning under år 1942.

*Allmän
verksamhet.*

Bibliotekets verksamhet har under det gångna året fortgått på vanligt sätt enligt de i stadgarna givna bestämmelserna. Arbetet med redigering och utgivning av Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer 1941 har utförts av förste bibliotekarien F i n n A n d r e e n. Den 15 mars avslutades tryckningen av årsbibliografien. Vidare har den i § 12 i Stadgar för riksdagsbiblioteket föreskrivna revisionen av boksamlingarna försiggått i vanlig ordning.

Under år 1942 ha för lånesökande framtagits sammanlagt 66,333 volymer. Härav ha utanför bibliotekets lokaler utlånats 14,337 volymer, nämligen till:

Riksdagen och dess utskott.....	893	volymer
Enskilda ledamöter av riksdagen.....	996	»
Statsdepartement	577	»
Kungl. kommittéer.....	1,936	»
Centrala ämbetsverk.....	2,512	»
Statliga bibliotek och arkiv.....	947	»
Övriga statliga institutioner.....	1,318	»
Icke statliga institutioner, privata företag och sammanslutningar	775	»
Enskilda forskare	4,375	»
Utländska bibliotek	8	»

För lånesökande har riksdagsbiblioteket under år 1942 förmedlat lån från 23 inhemska bibliotek och arkiv.

Den katalogiserade tillväxten av riksdagsbibliotekets bokförråd under år 1942 utgöres av 3,001 arbeten i 2,555 band och upptager en hyllängd av 55.90 meter. Cirka 900 volymer ha dessutom tillförts bokförrådet, men ha ännu ej hunnit katalogiseras. *Tillväxt.*

Från svenska myndigheter och institutioner ävensom från enskilda författare och utgivare har biblioteket emottagit exemplar av utkommet officiellt och statsunderstött tryck.

Som givare ha dessutom 331 inländska och 38 utländska institutioner och korporationer samt 52 enskilda personer inhågkommit biblioteket (se vidfogade bilaga¹).

Från riksdagens interparlamentariska grupp har till biblioteket överlämnats som gåva gruppens boksamling. Samlingen kommer, sedan därur utrangerats böcker, som icke finnas önskliga att införlivas med bibliotekets samlingar, att katalogiseras och inrangeras i bibliotekets bokfack.

En annan värdefull bokgåva har biblioteket under året fått emottaga från statsrådet Ernst Wigforss bestående huvudsakligen av arbeten i nationalekonomi, finansväsen, samhällsväsen och svensk politik.

I skrivelse den 28 mars anhöllo delegerade för riksdagens verk, att styrelsen för riksdagsbiblioteket ville avgiva yttrande över 1941 års pensionskommittés för riksdagens verk avgivna betänkande med förslag till tjänste- och familjepensionsreglemente för riksdagens verk, i vad detsamma anginge riksdagsbiblioteket. Häröver har styrelsen den 13 april avgivit utlåtande. *Svar å remisser och skrivelser.*

Med anledning av det uttalande ang. gallring av vissa riksdagshandlingar före år 1936, som riksdagens revisorer gjort *Gallring av vissa riksdagshandlingar.*

¹ Här ej tryckt.

i sin den 15 december 1941 avgivna berättelse över verkställd granskning av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning för tiden 1 juli 1940—30 juni 1941 m. m., anhöll riksgäldskontoret i skrivelse den 18 december 1941 till styrelsen för riksdagsbiblioteket, att styrelsen ville avgiva yttrande i ärendet. Styrelsen avgav den 12 januari 1942 till riksdagens bankoutskott yttrande i frågan innehållande utredning och förslag rörande utgallring av nämnda handlingar. Det av styrelsen framlagda förslaget blev av riksdagen i huvudsak bifallet. Arbetet med den av riksdagen sålunda beslutade utgallringen har beträffande handlingar, som förvaras i bibliotekets samlingar, under året påbörjats och även i det närmaste avslutats.

Lokalförhållanden.

Biblioteket har under året för sina boksamlingar tilldelats en mindre lokal belägen under andra kammarens plenisal i riksdagshusets bottenvåning och gränsande intill ett av bibliotekets bokmagasin. Lokalen, som är en sammanslagning av en förutvarande avsats av de för allmänheten avsedda trapponorna till andra kammarens läktare samt ett mindre arkivutrymme, har erhållit direkt kommunikation med nämnda bokmagasin. I det nytillkomna bokmagasinet har installerats dels elektrisk belysning dels ock automatiskt elektriskt brandalarmsystem. Belysnings- och brandalarmsystemets inmontering har utförts i nära anslutning till ett av riksdagshusets arkitektkontor uppgjort förslag till hyllinredning. Med hänsyn till rådande ekonomiska läge har styrelsen funnit sig nödsakad för närvarande icke äska anslag till lokalens slutliga iordningställande med nödiga bokhyllor enligt nyssnämnda förslag.

Organisations- och löneförhållanden.

Alderstillägg har beviljats från och med den 1 april förste bibliotekarien **Finn Andreen** och från och med den 1 juli andre bibliotekarien, friherre **Bror-Gösta Cedersström**.

Riksdagen har på bankoutskottets tillstyrkan bifallit styrelsens framställning om uppflyttning från och med den 1 juli av den ordinarie expeditionsvaktstjänsten från 5:e till 6:e lönegraden.

Inom bibliotekets styrelse ha under det gångna året följande förändringar skett. *Styrelse och tjänstepersonal.*

Sedan suppleanten i styrelsen, ledamoten av första kammaren, lantbrukaren P. J. Gustafsson den 14 april 1942 avlidit, utsågo valmännen för utseende av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret den 19 juni i hans ställe till suppleant, ledamoten av första kammaren, egnahemsdirektören B. A. Nilsson för tiden till dess nytt val under år 1945 försiggått.

Beträffande bibliotekets tjänstepersonal är följande att anföras. Förste bibliotekarien Finn Andreen har den 23 maj genom döden avgått. Andreen, som den 18 nov. 1921 antogs till amanuens vid biblioteket, utnämndes den 31 mars 1931 till andre bibliotekarie och den 12 febr. 1936 till förste bibliotekarie. För biblioteket är hans bortgång en svår och smärtsam förlust. Med sin djupa klassiska och humanistiska bildning, sin stora bokliga kunskap, sin vetenskapliga läggning och sitt klara och logiska intellekt ägde Andreen sällsynta förutsättningar för biblioteksmannens värv. Hans insats i riksdagsbibliotekets verksamhet och utveckling under de år han där verkade blev också av rikt och bestående värde. Samvetsgrann, hängiven och plikttrogen tjänade han sitt verk in i det allra sista. Andreen var vid sitt frånfälle endast 48 år gammal.

Som sökande till den efter Andreen ledigblivna förste bibliotekariebefattningen hade vid ansökningstidens utgång anmält sig: andre bibliotekarien vid riksdagsbiblioteket, filosofie licentiaten, friherre Bror-Gösta Cederström, andre bibliotekarien vid kungl. biblioteket, filosofie licentiaten Percy Elfstrand, andre bibliotekarien vid riksdagsbiblioteket, filosofie kandidaten Sven Sernander,

filosofie doktorn *Lars Frykholm* samt stadsbibliotekarien, filosofie kandidaten *Carl-Erik Jonasson*. Styrelsen beslöt den 8 september att till förste bibliotekarie utnämna och förordna friherre *Cederström*.

Vidkommande den genom nyssnämnda beslut ledigblivna andre bibliotekariebefattningen uppdrog styrelsen den 8 september åt överbibliotekarien med anledning av bankoutskottets i utlåtande nr 46 vid 1941 års lagtima riksdag gjorda uttalande att verkställa utredning, huruvida möjlighet förefunnnes att antingen indraga, tills vidare vakanssätta eller med lägre befattningshavare besätta ovannämnda befattning eller föreslå minskning av därmed förenade löneförmåner. Sedan styrelsen den 3 november förklarat sig icke hava något att erinra mot den av överbibliotekarien i ärendet verkställda utredningen, vari överbibliotekarien funnit sig icke kunna tillstyrka någon förändring vare sig beträffande antalet eller lönegradsplaceringen av nuvarande tjänster vid biblioteket, beslöt styrelsen att från den 5 november ledigförklara den efter friherre *Cederström* vakanta andre bibliotekariebefattningen. Vid ansökningstidens utgång ha som sökande anmält sig: förste amanuensen vid riksdagsbiblioteket, filosofie licentiaten *Ivar Beskow*, filosofie doktorn *Lars Frykholm*, filosofie licentiaten *Håkan Fernholm*, filosofie kandidaten, fröken *Andrea Lindstedt* samt *Nils Evert Lundberg*. Beslut i ärendet har vid årets utgång ännu icke fattats av styrelsen.

Under inträffade ledigheter och vakanser har bibliotekarien, friherre *Bror-Gösta Cederström* varit förordnad dels som förste bibliotekarie under 2 månader och 19 dagar dels ock som överbibliotekarie under 1 månad och 15 dagar, andre bibliotekarien *Sven Sernander* som förste bibliotekarie under 2 månader och 20 dagar och förste amanuensen *Ivar Beskow* som andre bibliotekarie under 6 månader och 6 dagar. Vidare har extra befattningshavaren, fru *Gunnel Bohman* innehaft heltidsförordnande från den 26 februari till årets slut och under denna tid varit för-

ordnad som andre bibliotekarie under 4 månader och 18 dagar samt extra befattningshavaren Stig Möllberg varit förordnad som expeditionsvakt med heltidstjänstgöring under 3 månader och 8 dagar.

Tjänstledighet på grund av sjukdom har under året åtnjutits av förste bibliotekarien, friherre Bror-Gösta Cederström under 5 dagar samt av expeditionsvakten Georg Krause under 3 månader och 8 dagar.

Tjänstledighet på grund av inkallelse till militärtjänst har under året beviljats förste amanuensen Ivar Beskow $\frac{24}{2} - \frac{18}{6}$.

Genom biblioteket ha under året utgivits: *Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1941* samt *Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer 1941*.

Utgivna skrifter.

Stockholm den 12 januari 1943.

NILS ALEXANDERSON.

KNUT PETERSSON.

FRANS SEVERIN.

ERIK WINGE.